

رئیس کل بانک مرکزی خبر داد بازگشایی کانال ارزی میان ایران و اروپا

رئیس کل بانک مرکزی اعلام کرد: قرار است کانال مالی جدید برای صادر کنندگان اروپایی و ایرانی باز شود که کارکرد این کانال نوعی پیمان پولی دوجانبه میان ایران و اروپاست.

عبدالنصر همتی طی پستی در اینستاگرام خود گفت: جزئیات کانال مالی اروپا برای انجام تجارت میان ایران و اتحادیه اروپا در نشست هفته گذشته در بروکسل مورد بررسی و تبادل نظر قرار گرفت. ایجاد کانال مالی بر این درک مشترک مبتنی است که شرکت‌ها و فعالان اقتصادی ایرانی و اروپایی علی‌رغم خروج یکجانبه ایالات متحده آمریکا از برجام تمایل به برقراری و تداوم روابط تجاری با یکدیگر دارند. در این راستا به منظور رفع مشکلات مربوط به انجام پرداخت‌های مالی، ایجاد کانال مالی اروپا در دستور کار طرفین قرار گرفته است. کانال مزبور این امکان را برای صادر کنندگان اروپایی و ایرانی فراهم خواهد کرد که ارزش حاصل از صادرات خود را دریافت کنند. کانال مذکور کارکردی پیمان پولی دوجانبه میان ایران و اتحادیه اروپا را ایفا خواهد کرد. هر دو طرف بر تسریع در عملیاتی شدن این فرایند تأکید دارند. انتظار می‌رود به زودی جزئیات و نحوه استفاده از کانال مزبور نهایی شده و به اطلاع عموم هموطنان و فعالان اقتصادی رسانده شود.

■ ■ ■

تورم مهر ماه ۱۵/۹ درصد اعلام شد

اعلام بانک مرکزی از ادامه روند رشد تورم در هفت ماه ابتدایی امسال حکایت دارد، آخرین نرخ ثبت شده ۱۵/۹ درصد در مهر ماه است.

بانک مرکزی از رشد تورم در تمامی شاخص‌ها خبر داده است؛ بنابراین گزارش تورم در ۱۲ ماه منتهی به مهر ماه ۱۳۹۷ نسبت به ۱۲ ماه منتهی به مهر ماه سال قبل ۱۵/۹ درصد است. این نرخ در قیاس با ۱۳/۵ درصد شهر بهر ماه ۲/۴ درصد افزایش دارد. همچنین تورم ماهانه ۴/۶ درصد تورم نقطه به نقطه (تغییر شاخص نسبت به مهر ماه سال قبل) ۳/۹ درصد اعلام شده است. در حالی گزارش بانک مرکزی نشان از رشد تورم در مهر ماه دارد که بررسی روند آن از ابتدای امسال بیانگر قرار گرفتن آن در مسیر روبه‌رشد بوده که عمدتاً به دلایلی نوسان ارزی در ماه‌های اخیر اتفاق افتاده است. نرخ تورم از ابتدای امسال تا کنون حدود ۶/۷ درصد افزایش یافته و از ۹/۲ به ۱۵/۹ درصد رسیده است. در بین گروه‌های کالایی و خدمانی نیز بالاترین سطح تورم به دخانیات با ۴۷/۸ درصد و تفریح و امور فرهنگی با ۲۹/۴ درصد اختصاص دارد. اما در روزهای اخیر مرکز آمار نیز به‌عنوان مرجع رسمی اعلام‌آمار تورم گزارشی منتشر کرد که به روال معمول نشان از اختلاف نرخ با بانک مرکزی داشت؛ به گونه‌ای که تورم سالانه ۱۳/۴ درصد، ماهانه ۷/۱ درصد و نقطه به نقطه ۳/۲ درصد اعلام شد. البته این بار نرخ تورم ماهانه اعلامی مرکز آمار حدود ۲/۳ درصد بالاتر از نرخ بانک مرکزی اعلام شده، چرا که بانک مرکزی معتقد است به دلیل کاهش نوسان ارز نرخ تورم ماهانه برای این ماه کاهش داشته است.

■ ■ ■

ظرفیت پروازهای اربعین روبه اتمام

در شرایطی که فقط چند روز به مراسم روز اربعین باقی مانده، تقریباً تمام ظرفیت‌های پروازهای تهران- نجف به پایان رسیده و به‌جز چند برنامه پروازی که هنوز به اندازه تعداد انگشت شماری صندلی خالی دارند، دیگر پروازها با ظرفیت کامل انجام می‌شوند. پس از آنکه سازمان هواپیمایی کشوری با هماهنگی ایرلاین‌ها اعلام کرد که امسال نیز مانند چند سال اخیر برنامه‌ریزی برای فروش بلیت پروازها بهانهایی شدن نرخ بلیت مصوب اجرائی می‌شود، سایت‌ها و مراکز مجاز فروش بلیت فعالیت خود را آغاز کردند و در این دوره پس از به پایان رسیدن ظرفیت‌ها، سازمان هواپیمایی مجوز حدود ۵۰۰ پرواز فوق‌العاده میان ایران و عراق را نیز صادر کرد. بررسی‌های ایستادن‌شن می‌دهد که بخش قابل توجهی از ظرفیت این پروازهای فوق‌العاده نیز به‌طور کامل به فروش رسیده و به‌نظر می‌رسد از آن اربعین تمام ظرفیت موجود برای پرواز به نجف و بغداد را خریداری کرده‌اند. بر خلاف برخی شایعات به وجود آمده در روزهای قبل، اندک ظرفیت‌های باقی‌مانده نیز هنوز با قیمت یک میلیون و ۱۰۰ هزار تومان برای پروازهای یک طرفه و دو میلیون و ۲۰۰ هزار تومان برای پروازهای دو طرفه به فروش می‌رسند. البته مانند سال‌های قبل برخی ایرلاین‌های خارجی نیز در این بازار حاضر هستند و برنامه‌های پروازی خود به مقصد دیگر شهرها را طوری چیده‌اند که در صورت وجود تقاضا امکان جابجایی تعدادی از مسافران ایرانی با قیمت بسیار بالاتر را برای خود فراهم کنند.

رکورد شکنی تولید اوپک و کاهش قیمت جهانی نفت

عراق و چین به تحریم‌ها پیوستند

امین قلعه‌ای

طبق برنامه پیش‌نرفته و دو کشور موفق به عقد یک توافق نشده‌اند. بن سلمان گفته ۱.۳ میلیون بشکه نفت را می‌تواند از طریق میادین بی‌طرف تأمین کند، اما عملیاتی کردن این وعده زمان زیادی می‌برد. قیمت نفت در سومین روز ماه اکتبر (۱۱ مهر) به بیشترین عدد در چهار سال اخیر، یعنی ۸۶،۲۹ دلار به ازای هر بشکه رسید، اما در روزهای بعد تا ۱۰ درصد کاهش یافت. افزایش پرشتاب عرضه نفت عربستان و روسیه در کنار رشد میزان نفت ذخیره شده آمریکا، مهمترین دلایل این کاهش دور از انتظار قیمت نفت اعلام گردیده است. کنفرانس ریاض باهدف جذب سرمایه‌گذاری در این کشور برپا شده تا راه را برای کاهش وابستگی اقتصاد عربستان به نفت را هموار کند. فالج‌پر تداوم اجرای برنامه متنوع کردن اقتصاد کشورش در کنار تداوم سرمایه‌گذاری برای توسعه صنعت نفت و گاز عربستان تأکید کرد. عربستان علاوه بر سرمایه‌گذاری در صنعت نفت، خواهان فعالیت در بازار بین‌المللی ال‌ان‌جی و حضور در بازار تجارت این محصول است. میزان مصرف جهانی گاز طبیعی رو به رشد است و نسبت به سایر سوخت‌های فسیلی بیشتر است. از سوی دیگر پیش‌بینی می‌شود که مصرف جهانی نفت در ۳۰ سال آینده از ۱۰۰ میلیون بشکه کنونی به ۱۲۰ میلیون بشکه در روز افزایش پیدا کند. فالج‌اعلام کرد: برای حفظ پایداری تولید کنونی، اعضای اوپک و متحدان غیر اوپک در دسامبر گذشته، قراردادی بدون محدودیت زمانی امضا کرده‌اند. گروه اوپک پلاس در اواخر سال ۲۰۱۶ میلادی برای اجرای طرح فریز نفتی به یک توافق بی‌سابقه دست یافت تا عرضه نفت را در جهت افزایش قیمت‌ها، کاهش دهد. با

موفقیت این طرح، شاهد سرازیر شدن سرمایه‌گذاری‌های جدید به صنعت نفت و گاز هستیم و عرضه نفت در سال‌های آینده، افزایش خواهد یافت. با کاهش تدریجی میزان برداشت از میادین قدیمی و مناطقی نظیر دریای شمال و سقوط تولید چند عضو اوپک، باید پیش‌بینی‌های لازم انجام شود. هر چند فعالان بازار با نگرانی به چشم‌انداز آینده می‌نگرد.

سقوط قیمت‌ها

در نتیجه افزایش عرضه

در دو هفته اخیر، با وجود نگرانی‌ها در مورد کاهش عرضه نفت ایران، افزایش تقاضا و ابهام در مورد رشد اقتصاد جهانی، قیمت نفت خام با کاهش ۱۰ درصدی رو به رو شد. اتفاقی که بار دیگر، ماهیت پیچیده بازار نفت را به جهانیان نشان داد. جنگ‌های تجاری، تضعیف بازار ارزهای کشورهای در حال توسعه و قدرت‌مندتر شدن دلار بر هراس‌های پدید آمده در بازار غلبه کرد. در بازار نفت این هراس وجود دارد که عربستان و روسیه به عنوان رهبران اوپک و غیر اوپک در کنار متحدان آنها نتوانند کاهش صادرات ایران و سقوط پرشتاب عرضه نفت ونزوئلا را جبران کنند. باقتل روزنامه‌نگار منتقد عربستانی و اظهار نظر دور از انتظار سعودی‌ها مبنی بر مقاومت در برابر تحریم‌های غرب نیز بازار نفت با شوک رو به رو شد. با پذیرش کشته شدن خاشقچی توسط مأموران عربستانی، دنیا به انتظار مجازات احتمالی آمریکا و اروپا علیه سران ریاض نشسته است. در این بین باید گفت برای این کاهش قیمت نفت، دلایل مختلفی داشته است. نخست اینکه، خالد الفالج، وزیر نفت عربستان تأکید کرد کشورش به عنوان یک عرضه‌کننده مطمئن نفت، همه تقاضای بازار را تأمین

ریاض موسوم به داوس صحرا که با تحریم تعدادی از دولت‌ها و شرکت‌های غربی رو به رو شد، امین ناصر، مدیر عامل غول نفتی آرامکو بر ظرفیت ۱۲ میلیون بشکه‌ای تولید نفت این کشور در بلندمدت و وجود ذخایر عظیم نفت خام با کیفیت و هزینه‌اندک برداشت از این میادین، تأکید کرد. موسسه جی‌پی مورگان در گزارش روز دوشنبه خود اعلام کرد: با وجود اوج گرفتن ریسک ژئوپلیتیک در بازار، رهبران عربستان به بازار اطمینان داده‌اند که به عرضه نفت مورد نیاز بازار پس از تحریم نفت ایران، متعهد هستند. رشد عرضه نفت شیل و سایر تولید کنندگان بازار نیز در کنار این موارد به کاهش قیمت نفت منجر شده است. تعدادی از فعالان بازار بورس نفت نیز به دلیل شرایط کنونی، نفت‌های پیش‌خرید شده خود را زودتر از موعد تحویل به فروش گذاشته‌اند. در هفته گذشته، شاخص قیمت نفت دبلیو تی‌آی نیز ۱/۷ درصد کاهش یافت. این میزان کاهش در ۱۰ ماه اخیر، بی‌سابقه بوده است. هراس‌های اولیه نسبت به کاهش صادرات نفت ایران، جای خود را به نگرانی در مورد کاهش رشد اقتصاد جهانی و سقوط تقاضای نفت به ویژه در کشورهای در حال توسعه داده است. دلار در سال جاری قدرتمندتر شده و جنگ تجاری و تعرفه‌ها بر انتظارات رشد تقاضا، تأثیر منفی گذاشته است. مقدار نفت ذخیره شده آمریکا نیز در میزان بالایی قرار دارد. اولی‌هانس، مدیر راهبردهای کالا در بانک

ساکسو معتقد است: رشد قیمت نفت بر تقاضای این محصول در سال ۲۰۱۹ میلادی، تأثیر منفی برجای خواهد گذاشت. سقوط عرضه نفت توسط ایران و ونزوئلا و کاهش ظرفیت تولید مازاد، در کوتاه مدت افزایش قیمت‌ها را به دنبال داشته، اما تقویت دلار، افزایش نرخ بهره در ایالات متحده و توسعه دامنه جنگ تجاری باعث شده که اقتصاد جهانی با رشد قیمت‌ها مقابله کند. گویی بازار نفت ابتدا واکنش نشان می‌دهد و سپس به دنبال یافتن دلایل اقدامات خود است.

عراق و چین

به تحریم‌ها پیوستند

در حالی که شرکای ایران ادعا می‌کردند که حاضر به همراهی با تحریم‌های نفتی آمریکا علیه کشور مان نیستند، دیروز انتشار دو خبر رسانه‌های نفتی در سراسر جهان رادر بهت فرو برد. خبر نخست آنکه عراق سوآپ نفت کرکوک از طریق ایران را از ترس تحریم‌های آمریکا متوقف کرد. بر اساس آخرین اعلام، عراق روزانه سی هزار بشکه نفت را از طریق ایران به بازارهای جهانی می‌رساند. خبر دوم آنکه افراد مرتبط با شرکت‌های نفتی چینی اعلام کرده‌اند که چین به دو شرکت نفتی دولتی خود دستور متوقف کردن واردات نفت از ایران را داده است. توقف واردات نفت ایران توسط شرکت سی‌ان‌پی سی و سینوپک، موفقیت بوده و ممکن است پس از مدتی با مقامات آمریکایی شاهد از سرگیری خرید نفت از ایران باشیم. این تصمیم رهبران پکن، محرمانه بوده است. شرکت‌های خریدار نفت ایران با ریسک ممنوعیت استفاده از سامانه مالی آمریکا و تجارت دلاری رو به رو خواهند شد. در ماه آینده، روسای جمهور چین و ایالات متحده در ماه آینده در حاشیه اجلاس گروه ۲۰ باهم دیدار می‌کنند. این دیدار می‌تواند شعله‌های آتش جنگ تجاری دو کشور را تا حدودی

دیروز انتشار دو خبر رسانه‌های نفتی در سراسر جهان را به تعجب واداشت. خبر نخست آنکه عراق سوآپ نفت کرکوک از طریق ایران را از ترس تحریم‌های آمریکا متوقف کرد. خبر دوم آنکه افراد مرتبط با شرکت‌های نفتی چینی اعلام کرده‌اند که چین به دو شرکت نفتی دولتی خود دستور متوقف کردن واردات نفت از ایران را داده است

سرکوب کند. پس از توقف خرید نفت ایران توسط ژاپن و کره جنوبی، این اقدام چینی‌ها به عنوان خریداران کلیدی نفت تهران می‌تواند مشکلات زیادی برای این کشور به وجود آورد. سخنگوی این دو شرکت دولتی، حاضر به اظهار نظر در مورد این خبر نشده است. رویترز چندی پیش اعلام کرد این دو شرکت، برای ماه نوامبر هیچ سفارشی را برای خرید نفت ایران ثبت نکرده‌اند. مقامات چینی خواهان یافتن راهی برای حل و فصل مشکلات تجاری خود با ایران هستند. بدین ترتیب، موفقیت تحریم ایران در گروی اقدامات دو کشور هند و چین خواهد بود

آینده بازارهای نفت چگونه خواهد بود؟

به‌ررواینگونه به نظر می‌رسد که تلاش‌های آمریکا علیه فروش نفت ایران در روزهای اخیر با شتاب بیشتری ادامه یابد. در این میان اما بسیاری از کارشناسان حوزه نفت و گاز، معتقد هستند که با فروکش کردن فضای جنجالی در چند روز آینده و با توجه به درپیش بودن زمستان، تلاش‌ها برای دورنگه داشتن ایران از بازارهای نفت ناکام خواهد بود. حسین آفریده، استاد دانشگاه و رئیس کمیسیون انرژی در مجلس ششم در این مورد به توسعه ایرانی می‌گوید: «تحریم‌ها از نیمه آبان شروع می‌شود و عملاً جایگزینی برای ایران در بازار نفت وجود ندارد. عربستانی‌ها و روس‌ها اعلام آمادگی و همکاری کردند ولی نباید فراموش کنیم ما وارد فصل زمستان می‌شویم و تقاضا برای نفت بالا می‌رود و مسلماً قیمت نفت بالا می‌رود. ممکن است آمریکا ذخایر استراتژیک خود را رها کند (امکان آن هم وجود دارد) و بعد از گذشت چند ماه بر تولید ایران اثرگذار باشد اما در دراز مدت این توانایی را نخواهد داشت. زمانی که به سمت بهار و تابستان برویم، عربستانی که اعلام تولید بیشتر و جایگزینی برای ایران می‌کند، مصرف داخلی آن بالا می‌رود و عملاً آن چیزی که شاعر می‌دهد را نمی‌تواند تأمین کند و آمریکا هم اگر ذخیره استراتژیک خود را رها کرده باشد دیگر چیزی برای ارائه نخواهد داشت. پس ما باید بازویماناسبات و تقاضات خوبی داشته باشیم و از تقاضا میان آمریکا با چین، اروپا و حتی روسیه استفاده کنیم. چین در تلاش نزدیک شدن به اروپا است، روسیه در مذاکرات با اتحادیه اروپا صحبت از جایگزینی یسورو در مبادلاتش می‌کند. پس ما باید این اتفاقات را درست رصد کنیم و اگر هوشمندانه عمل کنیم می‌توانیم از این فرصت‌ها استفاده کنیم و نگذاریم تأثیری که آمریکا می‌خواهد در اقتصاد ایران ایجاد کند، حاصل شود.